

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

SEPTEMBER 2013

LANDBOUWETENSKAPPE V2 MEMORANDUM

PUNTE: 150

Hierdie memorandum bestaan uit 8 bladsye.

ANTWOORDBLAD**AFDELING A****VRAAG 1.1**

1.1.1	A	B	C	D ✓✓
1.1.2	A	B ✓✓	C	D
1.1.3	A ✓✓	B	C	D
1.1.4	A	B	C ✓✓	D
1.1.5	A ✓✓	B	C	D
1.1.6	A	B ✓✓	C	D
1.1.7	A	B	C ✓✓	D
1.1.8	A	B	C	D ✓✓
1.1.9	A	B	C ✓✓	D
1.1.10	A	B	C	D ✓✓

(10 x 2) (20)

VRAAG 1.3

- 1.3.1 Pryselasticiteit ✓✓
- 1.3.2 Rente ✓✓
- 1.3.3 Punnett-vierkant ✓✓
- 1.3.4 Genetiese Gemodifiseerde organismes ✓✓
- 1.3.5 Meiose ✓✓

(5 x 2) (10)

VRAAG 1.2

- 1.2.1 A ✓✓
- 1.2.2 C ✓✓
- 1.2.3 B ✓✓
- 1.2.4 A ✓✓
- 1.2.5 D ✓✓

(5 x 2) (10)

VRAAG 1.4

- 1.4.1 Verbruiker ✓
- 1.4.2 Spesies ✓
- 1.4.3 mutasie ✓
- 1.4.4 Hervorming van besitreg ✓
- 1.4.5 Poelstelsel ✓

(5 x 1) (5)

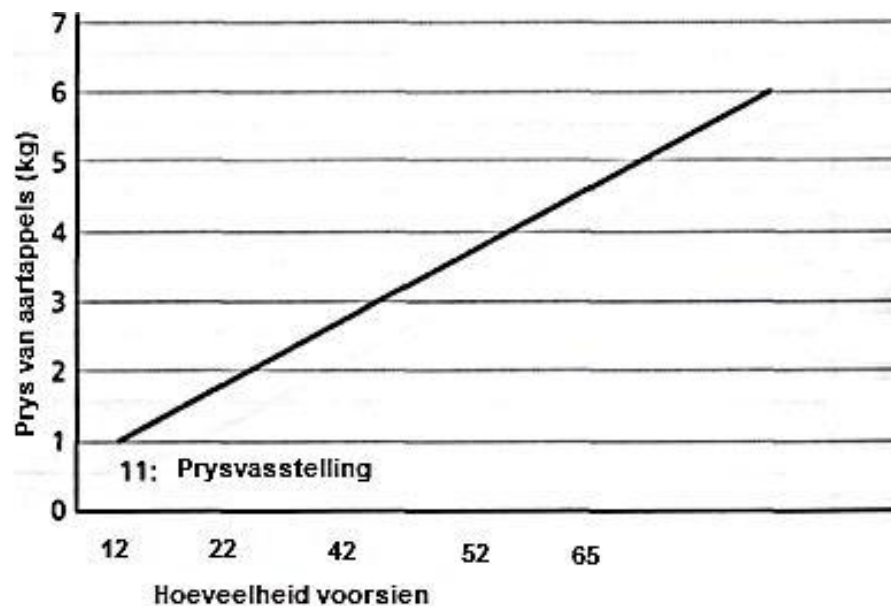
TOTAAL AFDELING A: 45

AFDELING B**VRAAG 2**

- 2.1 2.1.1
- Finansiële vaardighede ✓
 - Kommunikasie vaardighede ✓
 - Besluitsnemingsvaardighede ✓
- (Enige 2 x 1) (2)
- 2.1.2 bestuurder/entrepreneur ✓ (1)
- 2.1.3
- Diversifikasie ✓
 - Neem inisiatief ✓
 - Aanpasbaar ✓
- (3)
- 2.2 2.2.1
- Versameling ✓
 - Opberging ✓
 - Verpakking ✓
 - Vervoer ✓
 - Prosessering ✓
- (Enige 4 x 1) (4)
- 2.2.2
- Die moontlikheid van finansiering deur banke, regerings-instellings en ander maniere. ✓
 - Opleiding is meer gefokus op werkverskaffing en nie die soek vir werk nie. ✓
 - Infrastruktuur soos paaie en telekommunikasie-netwerke. ✓
 - Daar is 'n oormaat wetlike- en handelsregulasies wat entrepreneurs mag ontmoedig om besigheidsgeleenthede te eksploiteer. ✓
- (Enige 3 x 1) (3)
- 2.2.3 **Landbouvoorsieningskoöperasies**
Fokus op die aankoop van voorrade ✓ (saad, kunsmis, ens.) en dienste. ✓
- Landboubemarkingskoöperasies**
Fokus op die verwerking, ✓ verpakking, verspreiding en bemarking van produkte. ✓ (4)
- 2.2.4
- Toegang tot kapitaal vir die aankoop van grond. ✓
 - Huidige bemarkingspraktyke en wetgewing. ✓
 - Beleid in verband met die bestuur van die omgewing. ✓
 - Arbeidswetgewing ✓
 - Toegang tot effektiewe voorligtingsdienste ✓
 - Globalisering van markte ✓
 - Wisseling van produkte pryse ✓
- (Enige 3 x 1) (3)

2.3 2.3.1 Aanbodskurwe ✓ (2)

2.3.2 'n Grafiek wat die effek van prys op die aanbod van aartappels toon.

- Korrekte opskrif ✓
 - Korrekte byskrif van x (prys) en y (hoeveelheid) asse ✓
 - Aanbodskurwe ✓
 - Korrekte skaal ✓
- (4)

2.3.3 Hoe hoër die prys hoe meer aartappels sal geproduseer word ✓ en omgekeerd. ✓ (2)

2.3.4 R5,00 (1)

- 2.4 2.4.1
- Geleenthede verskaf ✓ bv. eiendomregte/reëls in verband met ekonomiese gedrag/geldeenhede en betalingsinstrumente soos tjeks ✓
 - Ekonomiese regulerende funksies ✓ bv. wette wat handel oor kompetisie/eenvormige gewigte en mates/produk standarde/belasting. ✓
 - Beperkende funksies ✓ bv. omgewings/verbruikers-beskermingswetgewing. ✓
- (Enige 2 x 2) (4)

2.4.2 BEMARKINGSKANAAL

Dit is die roete wat produkte volg van waar dit geproduseer ✓ word totdat dit die verbruiker bereik. ✓ (2)

[35]

VRAAG 3

- 3.1 3.1.1 Die werkers staak. (1)
- 3.1.2 Wet op Arbeidsverhoudinge (1995) ✓ (1)
- 3.1.3
- Beplanning ✓
 - Organisasie ✓
 - Monitering/koördinerings ✓
 - Besluitneming ✓
 - Beheer/toesig ✓ (Enige 4 x 1) (4)
- 3.1.4
- Besluitnemer ✓
 - Doelstellings van besluitnemer. ✓
 - Die toestande waaronder besluite geneem word. ✓
 - Bepaal die effek van die besluit. ✓ (Enige 2 x 1) (2)
- 3.2 3.2.1
- Hervestiging van boere skemas ✓
 - Plaaswerkers billikheidsredes skemas ✓
 - Wet op toegang tot staatsgrond (byvoorbeeld munisipale weiding). ✓
 - Privaat aankoop van grond ✓
 - Huur van grond skemas ✓ (Enige 3 x 1) (3)
- 3.2.2
- Grondherverdeling ✓
 - Grondrestitusie ✓ (2)
- 3.2.3 **Privaatgrondbesit**
Dit is waar individue die grond besit ✓ en dit kan verkoop of oordra. ✓

OF

Waar daar privaat besit is van 'n stuk grond wanneer die boer die grond aangekoop het ✓ en die titelakte is in sy naam is. ✓

Gemeenskaplike besit

Die individue het sekere regte, ✓ maar besit nie die reg om die grond te verkoop of oor te dra nie. ✓

OF

Waar 'n groep mense of gemeenskap die reg of toegang tot 'n gebied het. ✓ Die grond mag deur die staat besit word of deur die hele groep of gemeenskap by wyse van 'n regsentiteit. ✓ (Enige 1 + 1) (2)

- 3.3
- Werkers wat MIV/Vigs het word dikwels siek in die finale stadiums van die siekte en hul produktiwiteit neem af.
 - Familie van werkers wat Vigs onderlede het kry baie swaar.
 - Hulle is dikwels afwesig of verlaat die werkplek om take by die huis oor te neem.
 - Daar is minder geld vir kos, daarom volg hulle ongesonde diëte, wat weer hul gesondheid en produktiwiteit verder benadeel.
 - Werkers moet verlof neem om begrafnisse by te woon.
 - Gesonde werkers moet addisionele oortyd werk om werk klaar te maak.
 - Daar is 'n verlies aan vaardighede en ondervinding. (Enige 3 x 1) (3)

- 3.4 3.4.1 • Begroting ✓ (1)

3.4.2

Verwagte inkomste	Verwagte uitgawe
Verkoopte tamaties R36 000,00 ✓	Lone van werkers R28 000,00 ✓
Rente van krediteure R3 500,00 ✓	Vervoer van kunsmis R1,750 ✓
Totaal R39 500,00 ✓	R29 750,00 ✓

(6)

- 3.4.3 Verwagte inkomste – Verwagte uitgawes
R39 500 – R29 750 ✓ = R9 750 ✓ (2)

- 3.5 3.5.1 • Vrye bemarking (1)

- 3.5.2
- Produsente kan verkoop wanneer en waar hulle wil. ✓
 - Produsente kan teen die hoogste moontlike prys verkoop. ✓
 - Nie nodig om bestuurders/werkers/agente/tussengangers aan te stel nie. ✓
 - Nie nodig om moderne geboue/winkels/pakhuse op te rig nie. ✓
 - Die stimuleer die entrepreneur om harder te werk. ✓
 - Ontvang betaling onmiddellik. ✓ (Enige 4 x 1) (4)

- 3.5.3 Die gebruike/nuttigheid van die produk ✓
Die prys van die produk ✓
Die prys van mededingende produkte ✓
Die getal verbruikers ✓
Die koopkrag van die verbruikers ✓
Verbruikers se voorkeure en smake ✓ (Enige 3 x 1) (3)

VRAAG 4

- 4.1 4.1.1
- Verbruikers is bekommerd oor die gevolge van moontlike gifstowwe in die produkte/allergieë ✓
 - Gevaar van moontlike voedingstof veranderinge ✓ en of
 - onverwagte langtermyn invloed van GM-gewasse. ✓
 - GM-produkte word onderwerp aan baie toksikologiese toetse en slegs wanneer dit slaag word dit as veilig vir verbruik verklaar. ✓/
 - Vrese oor GM-gewasse ✓ (Enige 3 x 1) (3)
- 4.1.2 **MIKRO-INSPUITINGS**
- Die is 'n inspuiting van spesifieke verlangde gene ✓ wat direk in die nukleus (kern) van die sel van 'n geselekteerde plant gespuit word. ✓ Die oorgeplante selle word dan gebruik om heel plante te ontwikkel deur middel van weefselkulture. ✓ (3)
- 4.1.3
- Massaseleksie ✓
 - Familieseleksie ✓
 - Nageslagseleksie ✓
 - Stamboomseleksie ✓ (4)
- 4.2 4.2.1
- Konstante variasie ✓ (1)
- 4.2.2 8 kuikens ✓ (1)
- 4.2.3
- Vind plaas gedurende meiose/oorkruising ✓
 - Tydens bevrugting/oorerflikheid ✓
 - Gedurende mutasies/verandering in geensamestelling ✓ (3)
- 4.2.4 **Y** as = getal kuikens ✓
X as = hoogte ✓ (2)

4.3 4.3.1

	B	B
b	Bb	Bb
b	Bb	Bb

Korrekte plasing van dominante (BB) ✓ en resessiewe gene (bb) ✓
 Korrekte plasing van genotipes ✓
 Punnet-vierkant ✓

(4)

4.3.2 GENOTIPE

Genetiese samestelling van 'n individu ✓

(1)

FENOTIPE

Uiterlike voorkoms van 'n individu ✓

(1)

4.3.3 Oogkleur van nageslag ✓

(1)

4.4 4.4.1

- Voortplantingsvermoë verlaag en raak later onvrugbaar ✓
- Daar is 'n algemene verswakking van die dier en dit raak meer vatbaar vir siektes en kanker ✓
- Gevorderde verandering veroorsaak vertraagde groei en vermindering van grootte en massa van diere ✓
- Daar is 'n verlaging in melk- en eierproduksie ✓ (Enige 3 x 1)

(3)

4.4.2

- Voeding ✓
- Hormone ✓
- Genetiese faktore ✓

(3)

4.5 4.5.1

- Sitokiniene ✓
- Gibberiliene ✓
- Ouksiene ✓

(3)

4.5.2 Tiroïed klier/skildklier ✓

(1)

4.5.3 Testosteroon ✓

(1)

[35]**TOTAAL AFDELING B: 105****GROOTTOTAAL: 150**